

.mediavista
een heldere kijk op online gevaar

DUIK IN HET DIGITALE LEVEN VAN JONGEREN

Politiezone Geel – Laakdal – Meerhout • 25 mei 2023

1

WELKOM

Mathieu Verschraege

mathieu@mediavista.be

- ▶ Coördinator Digitaal Leren
Regiocoördinator ICT-professionalisering onderwijs
GO! CVO Focus – volwassenenonderwijs

.mediavista

- ▶ Spreker mediawijsheid en cybercrimepreventie
Mediavista

- ▶ Voormalig cybercrime- en zedenrechercheur
Politiezone Waasland-Noord (LCCU – local computer crime unit)
Politiezone regio Puyenbroeck

2

3

LEERLINGEN ALS BRON VAN INFORMATIE

- **#APPGEPAST!**
Cybercrimepreventie in de klas
- 2de/3de graad lager
1ste/2de graad secundair

4

ONDERZOEK ALS BRON VAN INFORMATIE

Apestaartjaren 2022

- Kinderen en jongeren van 6 tot 18 jaar
 - Mediagebruik
 - Mediawijsheid
- Meer weten?
www.apestaartjaren.be

5

ONDERZOEK ALS BRON VAN INFORMATIE

MediaNest 2023

- Ouders met kinderen tussen 0 en 18 jaar
 - Mediagebruik
- Dit jaar focus op *kwetsbare gezinnen*
- Meer weten?
www.medianest.be/onderzoek

6

MEDIAGEBRUIK

- Schermtijd?
- Sociaal leven online
- Toekomstige jobs
- Digitaal burgerschap
 - Mediawijsheid
 - Digitale vaardigheden

7

SOCIALE MEDIA-APPS

8

INSTAGRAM

- Foto's en video's
- App van Meta (Facebook, WhatsApp ...)
- Publiek of privéprofiel
- Verhaal/story
- Chatfunctie

9

BEREAL

- "Hoe ben je écht?"
- 1 fotomoment per dag – 2 minuten tijd
- Bonusfoto's indien binnen de tijd
- Camera voor en achter
- Standaard beperkt tot vriendenlijst
- Eerst zelf foto's maken, dan pas kijken

10

TIKTOK

- Korte filmpjes met muziek
- Ook gebruikt als nieuwskanaal
- Eindeloos scrollen
- ⚠ Filterbubbel ⚠
- Douyin

Marslied van de nazi's populair op sociale media, TikTok verwijdt posts na onderzoek VRT NWS

11

SNAPCHAT

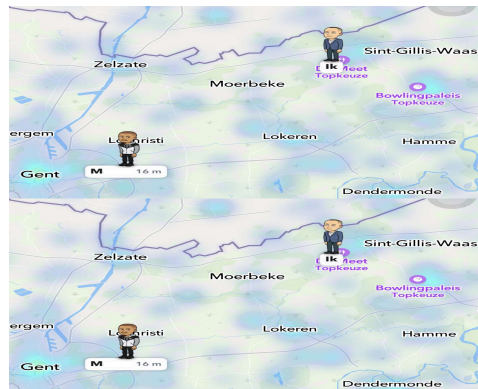
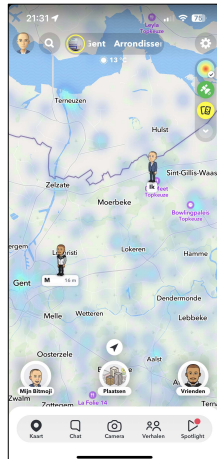

- 'Verdwijnde' chats en foto's
- Melding bij nemen van screenshot, maar...
- Gamification (snapscore, streaks, ...)
- Geen echte profielfoto maar BitMoji
- Snapkaart
- My AI

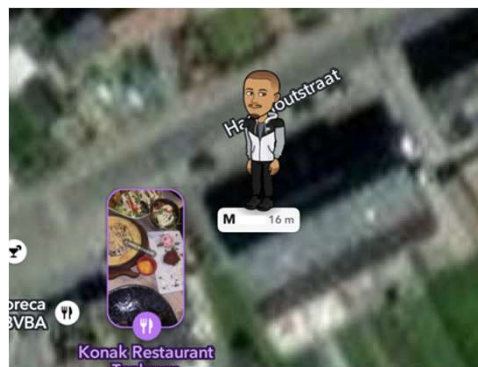
12

SNAPCHAT - SNAPKAART

13

SNAPCHAT - SNAPKAART

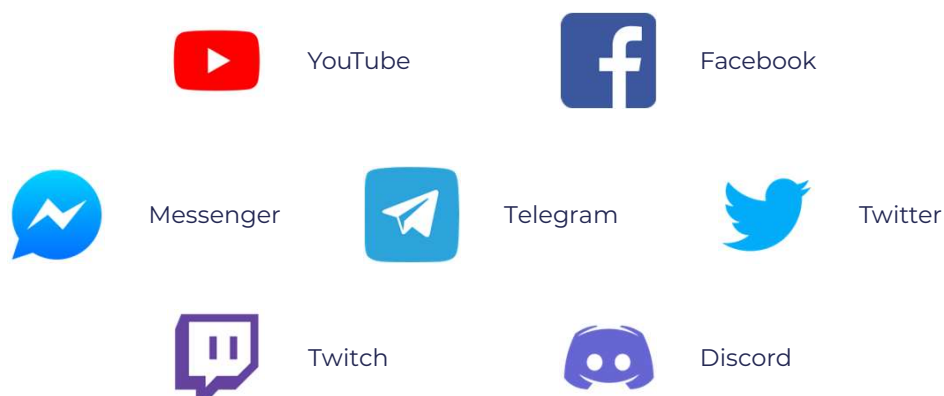
14

SNAPCHAT – MY AI

15

ANDERE SOCIAL MEDIA APPS

Bron: iconfinder.com

16

POPULAIRE GAMES

17

PRIVACY EN BEVEILIGING

18

WAT ALS...

... **onvoorzichtigheid** leidt tot **cybercriminaliteit**?

19

PHISHING

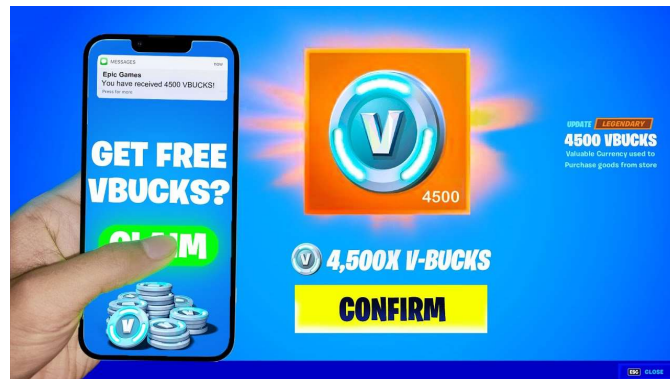

Bron: androidworld.nl

20

PHISHING

21

IDENTITEITSFRAUDE

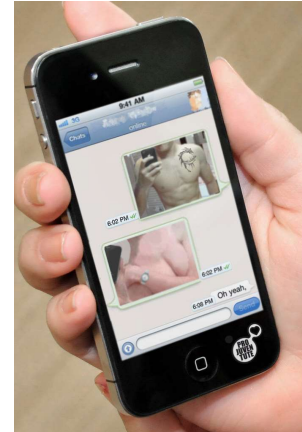
22

SEXTING

- Ook al bij jongere kinderen (3de graad LO)
- Hoort bij experimenteren, verkennen
- Goede afspraken maken met jongeren

⚠ Risico ⚠

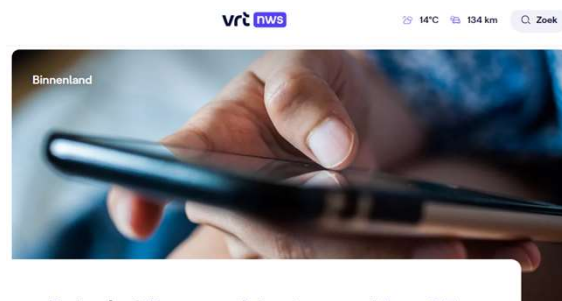
grensoverschrijdende sexting en **sextortion**

23

GRENSOVERSCHRIJDENDE SEXTING

- Toepassen van druk
- Opdringen van naaktbeelden (bv. zogenaamde *dickpics*)
- Doorsturen van ontvangen naaktfoto's zonder toestemming

Ruim helft van meisjes tussen 15 en 25 jaar in België ontving al eens "dickpic"

24

SEXTORTION

- Voornamelijk via Snapchat
- Heimelijke screenshots
- Afpersing
("Stuur me meer foto's, of ...")

Meer dan 4.500 meldingen van seksuele afpersing in week tijd

25

SEXTORTION

Take It Down

vr̃t nws 14°C 135 km Zoek

Nieuwe tool helpt jongeren naaktbeelden van het internet verwijderen

Met de nieuwe webapplicatie "Take it down" kunnen jongeren naaktbeelden van zichzelf die online rondgaan verwijderen. Het Amerikaans Nationaal Centrum voor Vermiste en Misbruikte Kinderen ontwikkelde de tool omdat jongeren erg kwetsbaar zijn voor afpersing en seksueel misbruik via het internet. Jongeren over heel de wereld kunnen de tool gratis en anoniem gebruiken.

Dorien Vanmeldert
wo 01 mei 05:39

Dé oplossing?

Helaas erg ontoereikend:

- foto moet onveranderd blijven (toevoeging tekst/emoji, wijziging formaat, ...)
- slechts enkele platformen aangesloten

26

GROOMING

- Strafwetboek art. 417/24
Benaderen van een minderjarige voor seksuele doeleinden
- Enorme toename sinds lockdown

27

GROOMING

2021

Child Focus

43

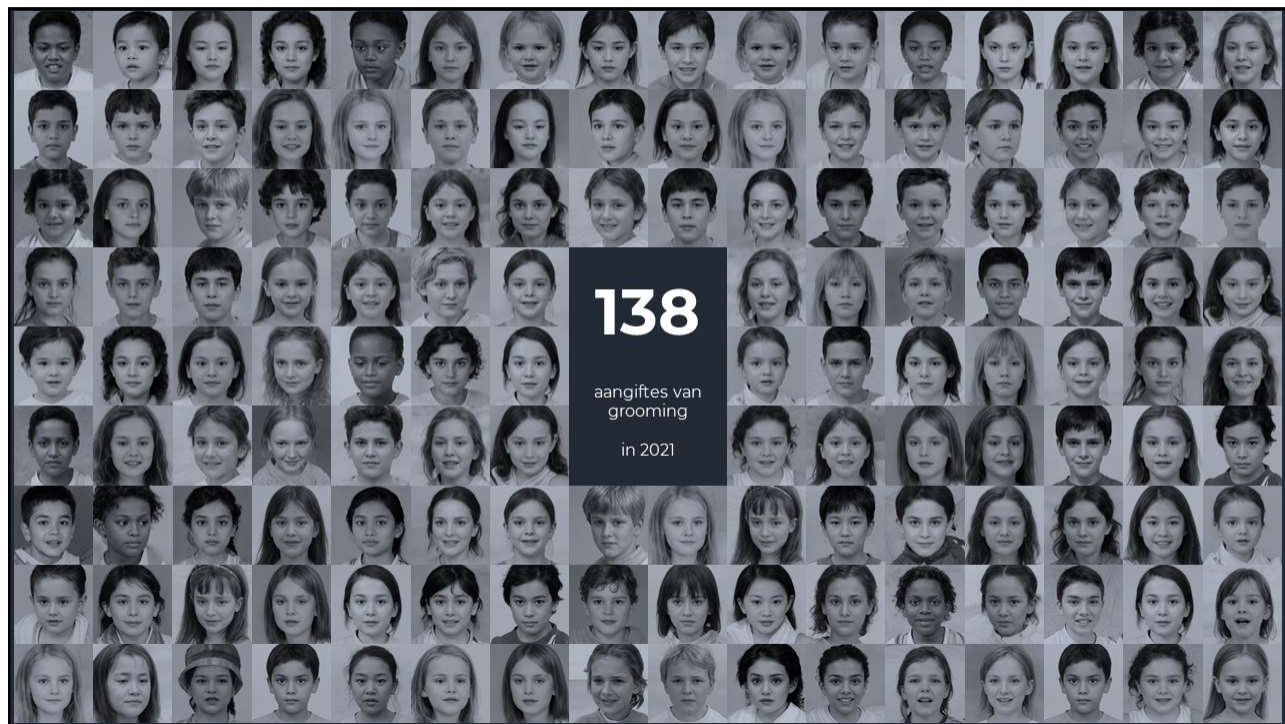
nieuwe dossiers

138

nieuwe aangiftes

28

29

GROOMING

- Slachtoffers gezocht via reacties en publieke profielen op sociale media zoals

Instagram

TikTok

30

GROOMING

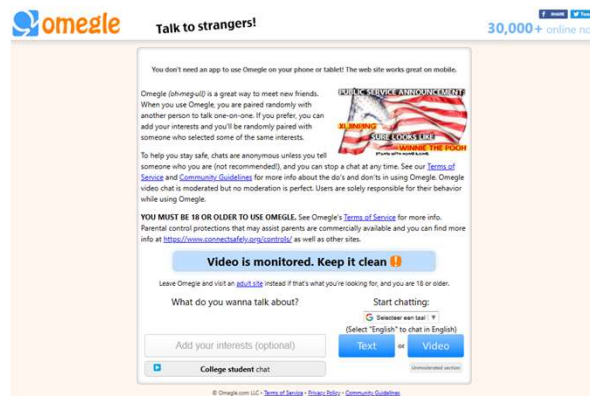
- ... of via populaire online games zoals

31

GROOMING

- ... of via publieke chatwebsites zonder identificatie

32

GROOMING

- Toenadering via privéberichten en overstap naar apps die meer anonimiteit bieden

Snapchat

Telegram

33

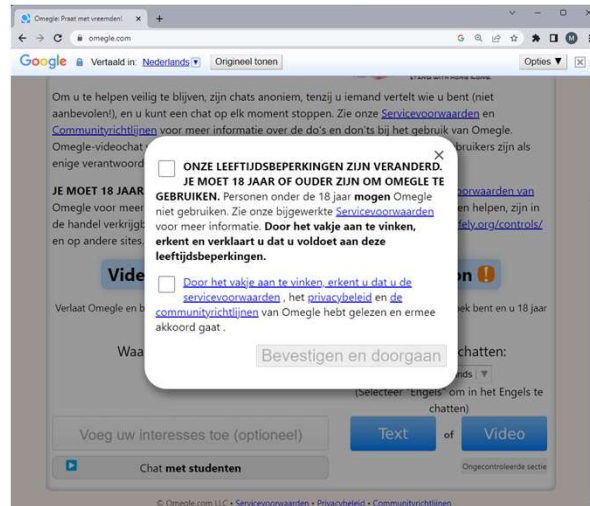
GROOMING

Om vervolgens

- **vertrouwen** te winnen
- **foto's** uit te wisselen
- eventueel **fysiek** af te spreken
- **zedenmisdrijven** te plegen
- levenslange **trauma's** te veroorzaken

34

GROOMING

35

GROOMING

- **Praat** over grooming met kinderen en jongeren
- Leg uit hoe een groomer **manipuleert**
- Verwijs door naar **vertrouwenspersonen en –organisaties**
 - Child Focus (t 116 000)
 - Awel (t 102)
 - Leerlingbegeleiding
 - Familielid of vriend(in)
 - Politie, JAC, CAW

Bron: pub.be – Child Focus

36

GROOMING

- **Begeleid** kinderen en jongeren digitaal
 - **Publiek** of **privé**profiel?
 - Enkel echte of ook virtuele **vrienden**?
 - **Locatie**voorzieningen noodzakelijk?
 - Leer **schermafdrukken** maken
 - Leer **blokkeren** en **rapporteren**

37

GROOMING

Child Focus

- ▶ Kinderen: OK Groomer (Roblox)
- ▶ Jongeren: CyberSquad

38

GELDEZELS

39

GELDEZELS

40

GELDEZELS

41

GELDEZELS

- Onmisbare schakel = **mededader**
- Grote kans op:
 - Veroordeling (18+) of maatregelen jeugdrechter
 - Burgerlijke vordering
 - Fiscale maatregelen
 - 'Zwarte lijst' bank

42

GELDEZELS

NIEUWS SPORT **REGIO** SLIMMER LEVEN KILLIE PODCASTS

Parket vraagt tijdens themazitting werkstraf voor geldezels: "Alleen door hen kunnen phishingbendes hun slag blijven slaan"

Nieuw is nu voor een kleine vergoeding gratis gelden hun bankrekening en andere code van phishingbendes, zodat die op de rekeningen heel even gelden geld kan pakken. Niet als gevolg dat de geldezels de verdien en vaak ook de eren zijn die de politie kan identificeren. — © Carlo Coppens

HLN NIEUWS SPORT SHOWBIZZ NINA **REGIO** VIDEO PUZZEL PODCAST

Zogenaamde geldezels riskeren tot jaar cel: "Mensen die enkel kan verweten worden dat ze te naïef waren, worden vervolgd, maar de echte criminelen blijven buiten schot"

DENDERMONDE Tijdens een themazitting in de Dendermondse rechtbank rond zogenaamde 'geldezels' of 'money mules' werden maandag gevangenisstraffen tot een jaar gevorderd voor de beklaagden. Zij leenden hun bankrekening uit aan criminelen die via phishing illegaal geld verwerven. De meeste beklaagden vroegen de rechter om begrip. "Het is wraakroepend dat de echte criminelen buiten schot blijven. Hier staan vandaag alleen de kleine garnalen terecht", wierp advocate Nadine Maes op.

Nele Dooms 14-12-20, 14:51 Laatste update: 14-12-20, 16:48

43

PREVENTIE

- Ouderlijke **betrokkenheid** bij mediagebruik
 - Verken media en apps samen
 - Reeds op peuterleeftijd
 - Blijf interesse tonen, ook in wat pubers doen
- Duidelijk **afspraken**
- **Praten** i.p.v. enkel controleren/verbieden

media nest

Screen-tje Dealtje

Afspraken spel voor ouders en kinderen

Ik ga naar bed en ik neem mee... mijn gsm, duh! Of niet? Waar en wanneer mag jouw smartphone aan je lijf plakken? Wie moet er betalen als de tablet het begeeft? Geef je mening, laat daarna de rest van je gezin aan het woord en close the deal!

Start >

44

PREVENTIE

www.mediamatties.nl

media nest

Screentje Dealtje

Afspraken spel voor ouders en kinderen

Ik ga naar bed en ik neem mee... mijn gsm, duh! Of niet? Waar en wanneer mag jouw smartphone aan je lijf plakken? Wie moet er betalen als de tablet het begeeft? Geef je mening, laat daarna de rest van je gezin aan het woord en close the deal!

Start >

afspraken spel.medianest.be

45

PREVENTIE

www.childfocus.be

www.veiligonline.be

46

PREVENTIE

www.febelfin.be

www.moremoney.be

47

PREVENTIE

www.watwat.be

www.medianest.be

www.awel.be

www.mediawijsheid.nl

48

PREVENTIE (ONDERWIJS)

www.mediawijs.be

www.edtv.be

49

PREVENTIE

Boek
(uitverkocht)

Netflix-documentaire

50

BRONNEN VOOR OUDERS EN LEERKRACHTEN

<https://linktr.ee/mediavista>

51

HARTELIJK DANK!

Uw mening is belangrijk!

Mathieu Verschraege

mathieu@mediavista.be

.mediavista
een heldere kijk op online gevaar

52